

En nu doorpakken!

Elf acties voor een cultureel sterk Fryslân

De Friese provinciale culturele instellingen, festivals, musea,
Culturele Hoofdstad-initiatieven, amateurkunst en andere relevante spelers:
het culturele veld.

En nu
doorpakken!

Investeren in cultuur, juist nu

pagina 2

1.

Cultuur in Fryslân – waar we staan

pagina 4

2.

Het culturele veld langs de meetlat

pagina 6

3.

De toekomst in elf acties

pagina 8

1./ Focus op (artistieke) kwaliteit 2./ Meer diversiteit 3./ Meer faciliteiten voor professioneel jong talent 4./ Geld naar makers en producties 5./ Blijvende verbinding tussen stad en regio 6./ Werken aan ontschotting 7./ Stimuleren van het experiment 8./ Gezamenlijk opdrachtgeverschap 9./ Werk maken van de 'legacy' van LF2018 10./ Versterken van cultuureducatie 11./ Versterken amateurkunst en cultuurbereik

4.

Aan de slag!

pagina 14

Bijlage: SWOT-analyse

pagina 16

Investeren in cultuur, juist nu

Als ooit een vitaal cultuurklimaat zijn waarde heeft bewezen, dan is dat dit jaar wel, in Fryslân. De Culturele Hoofdstad van Europa 2018 is dé broedplaats voor allerlei activiteiten en initiatieven. Met een brede en diverse culturele programmering als resultaat. De ogen van Nederland, Europa en de wereld zijn terecht gericht op stad, regio en provincie, inclusief de Waddeneilanden.

We zien wat cultuur doet. Hoe ze aanraakt en ontroert. Wat ze in beweging zet. Hoe ze toeristen en bedrijven trekt. Mensen prikkelt om mee te (blijven) doen en zich te ontwikkelen. Hoe ze het creatief vermogen, de leefomgeving en de leefbaarheid van Fryslân zichtbaar versterkt. En in verbinding met andere sectoren en domeinen tot nieuwe oplossingen van maatschappelijk vraagstukken komt.

Dit is hét moment om door te pakken. Het feit dat we met een breed gedragen uitwerking komen op het manifest van vorig jaar laat zien dat de 'legacy' bij de culturele organisaties zijn werk al doet. Het is niet eerder vertoond (uniek) dat het veld met een zo breed gedragen input kwam voor kunst en cultuurbeleid. Om voor te bouwen op wat (culturele) organisaties, bedrijven en overheden de afgelopen decennia in Fryslân hebben bereikt. We willen vasthouden aan wat basis geeft en van daaruit vernieuwingen mogelijk maken. Samen met anderen onze mooie cultuurprovincie versterken. Zodat we ook de komende jaren de vruchten plukken van hét culturele jaar 2018.

Als Friese culturele instellingen zijn we zeer gemotiveerd om ook de komende jaren bij te dragen aan een cultureel krachtige provincie. Vanuit onze opdracht zien we de overheid – rijk, provincie en gemeenten – als belangrijke opdrachtgevers en partners. Van hen vragen

we om te koesteren wat is bereikt, door te gaan met wat goed werkt en nieuwe ontwikkelingen te stimuleren. Om vindingrijk te zijn en het culturele veld ruimte en vertrouwen te geven om tot resultaat te komen. De tijd is nog nooit zo gunstig geweest.

In ons gezamenlijke manifest Tijd voor Cultuur¹ geven we aan graag met de provincie mee te denken over haar toekomstige beleid. Tijdens de politieke besluitvorming over de nota Heroriëntatie culturele infrastructuur Fryslân is de noodzaak van een goede dialoog met het veld via een amendement nog eens extra benadrukt. Vanaf begin 2018 zijn we met de provincie in gesprek. In het kader daarvan heeft de provincie ons gevraagd een analyse te maken van de huidige situatie en aan te geven hoe wij de toekomst van de culturele (basis)infrastructuur na 2021 voor ons zien. In deze notitie formuleren we elf acties om daar te komen. Tegelijkertijd ligt er voor de tussenliggende jaren 2019 en 2020 ook een belangrijke opdracht om de continuïteit van met name festivals, musea, LF2018 projecten en andere nieuwe initiatieven op weg naar de nieuwe cultuurplanperiode te borgen.

Wij zijn ervan overtuigd dat een bloeiende culturele sector ook in de komende periode de motor is voor een sterk en herkenbaar Fryslân. Daaraan willen we graag bijdragen.

De Friese provinciale culturele instellingen, festivals, musea, Culturele Hoofdstad-initiatieven, amateurkunst en andere relevante spelers: het culturele veld.

Leeuwarden, oktober 2018

¹ Tijd voor cultuur, Elf richtingwijzers voor een cultureel sterk Fryslân, december 2017.

1.

Cultuur in Fryslân - waar we staan

Culturele keten

Levendige amateurkunst, een bijzonder aanbod aan podiumkunsten, diverse festivals, waardevol cultureel erfgoed, toonaangevende musea, een krachtig netwerk van bibliotheken, rijke archieven en natuurlijk een eigen taal. Het gaat goed met de kunst en cultuur in Fryslân. Als Culturele Hoofdstad laten we vol trots zien wie we zijn, wat we kunnen én wat we doen. Een sterke cultuursector en een breed aanbod maken de provincie aantrekkelijk voor inwoners, culturele ondernemers, bedrijven en toeristen.

In Fryslân kunnen alle Friezen kennismaken met kunst en cultuur. Dat begint al jong, op school. Maar ook op andere plekken in dorpen, wijken en steden hebben mensen volop de gelegenheid zich te ontplooiën en hun talenten verder te verdiepen en te ontwikkelen. Het aanbod is breed en divers: theater, design, (meer)taligheid, cultuureducatie, muziek, dans, literatuur, beeldende kunst en crossovers, bijvoorbeeld op het snijvlak van cultuur en natuur, cultuur en samenleving en cultuur en technologie. Goed cultuurbeleid vormt immers een humuslaag voor de samenleving, waardoor allerlei activiteit en creativiteit los kan komen.

Podiumkunstgezelschappen, amateurverenigingen, bedrijven, theaters, festivals, musea, bibliotheken en andere (culturele) organisaties zetten zich dag in dag uit met hart en ziel hiervoor in. Steeds vaker werken ze cross-disciplinair samen aan nieuw artistiek aanbod en opvallende producties. Ook zoeken ze actief de verbinding met domeinen buiten de culturele sector. Bijvoorbeeld met onderwijs, sociaal beleid, natuur, economie en gebiedsontwikkeling. Want juist over de grenzen van de eigen sector heen ontstaan kansrijke innovaties.

De afgelopen decennia heeft de culturele sector zich zo ontwikkeld van een verzameling afzonderlijke aanbieders naar een meer integrale culturele keten die in ontwikkeling is en nu nog niet op orde is. Anno nu is Fryslân steeds meer een kweekvijver van creativiteit en (cultureel) ondernemerschap. Samenwerking, zo bewijst ook LF2018, is de beste waarborg voor een levendig en dynamisch cultureel klimaat. Een klimaat dat aantrekkelijk is voor (nieuwe) bewoners, cultuurmakers, toeristen en daarmee voor het bedrijfsleven.

Stevige basis

Fryslân heeft een stevig en fijnmazig netwerk van instellingen dat mensen uit alle lagen van de bevolking toegang biedt tot cultuur. Een prachtige basis. Een sterke en toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur met meerjarig gesubsidieerde instellingen biedt als 'backbone' continuïteit en stabiliteit. Die basis is onmisbaar voor het optimaal functioneren van ons cultureel ecosysteem. Vanuit deze basis krijgen nieuwe initiatieven de kans. Als een humuslaag waar het voortdurend broeit van beweging en vernieuwing en die vruchtbare bodem biedt voor nieuwe initiatieven en talenten. Als springplank én vangnet.

Niet alleen, maar samen

Bakermat van eigenzinnige en innovatieve makers en programmeurs. Die reputatie van Fryslân reikt tot ver over de landsgrenzen. Een reputatie die natuurlijk ook te danken is aan al die initiatieven en projecten die niet binnen de basisinfrastructuur vallen. Denk aan festivals, musea, culturele hoofdstad initiatieven zoals *Sense of Place*, *Farm of the World*, *Kening van de Greide* en *Lân fan Taal*. Maar ook nieuwe initiatieven. Een goede samenhang tussen deze initiatieven en de basisinfrastructuur is van groot belang. De enige mogelijkheid om 'legacy' te dragen en te borgen is de culturele infrastructuur. Alleen daar kan de structurele vernieuwing en bestending plaatsvinden.

Tijd voor heroriëntatie

De kracht van cultureel Fryslân bleek eens te meer toen het Friese programma voor Culturele Hoofdstad 2018 de competitie won. LF2018 fungeert als katalysator, als aanjager voor de culturele sector en de hele provincie. Er is publiek draagvlak voor kunst en cultuur. Een gezamenlijk doel, het momentum en een dosis lef en durf maken dat we allemaal uit onze comfortzone stappen. Dat we als culturele organisaties boven onszelf uitstijgen en elke dag weer zien dat we samen meer kunnen dan ieder voor zich. Met LF2018 als belangrijke impuls, hebben de culturele instellingen het onmogelijke mogelijk gemaakt. Met kwaliteit om trots op te zijn. Maar de basisinfrastructuur is niet op orde en piept en kraakt. Als culturele instellingen hebben we de afgelopen periode veel geïnvesteerd. We hebben er alles aan gedaan om van de samenwerking een succes te maken. Daarbij gingen we vaak over onze eigen grenzen heen. Dat 'overstrekken' kunnen én willen we niet structureel blijven doen. Tijd dus voor heroriëntatie. Tijd voor de basis op orde, breder en sterker. Tijd om samen te zoeken naar mogelijkheden om wat is bereikt duurzaam te borgen en verder uit te bouwen.

'Samen maken wij Fryslân tot de levendige cultuurprovincie waar we trots op zijn'

2.

Het culturele veld langs de meetlat

Hoe kan de culturele basisinfrastructuur er straks uit komen te zien? Om die vraag te beantwoorden, hebben we een analyse gemaakt van het culturele veld². Wat zijn de belangrijkste sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van kunst en cultuur in Fryslân?

De basis voor kunst en cultuur in Fryslân is goed. Met een sterke basisinfrastructuur, laagdrempelige en bereikbare voorzieningen en goed werkende ondersteuningsstructuur voor musea, amateurkunst, cultuur-educatie, muziek en bibliotheken. De verschillende podia, musea, bibliotheken, kunstruimtes, festivals, ondersteuningsinstellingen, gezelschappen, ensembles en concertorganisatoren vormen samen een culturele sector waar de provincie trots op mag zijn.

De meerjarig gesubsidieerde basisinstellingen werken elke dag aan een cultureel sterk Fryslân. Met elkaar en met andere regionale en lokale organisaties. Ze ontvangen langjarige ondersteuning van de provincie. Dé waarborg voor continuïteit en stabiliteit in een sector die aan veel veranderingen onderhevig is. Daarnaast zijn er nieuwe disciplines, initiatieven en organisaties die in het stelsel nu nog weinig kans krijgen. Fryslân heeft interessante musea en sterke festivals zoals *Explore The North*, *Welcome to The Village*, *Simmerdeis* en *Into The Great Wide Open*. Dit zijn ze lang nog niet allemaal, maar zonder vaste plek in de culturele keten blijven ze kwetsbaar. Ook voor andere nieuwkomers is het vaak lastig vaste grond onder de voeten te krijgen. Naast structurele basisvoorzieningen, moet er dus ruimte zijn voor incidentele programma's en initiatieven.

LF2018 heeft ervoor gezorgd dat het draagvlak voor kunst en cultuur flink is toegenomen. Er is een breed en divers cultureel aanbod. De afgelopen jaren is flink geïnvesteerd in cultuureducatie. Daardoor komen kinderen via het onderwijs in aanraking met kunst en cultuur. Ook op latere leeftijd doen mensen mee aan cultuur. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van het fijnmazige aanbod van amateurkunst. Hierbij hebben we ook oog voor diversiteit en inclusiviteit. Cross-disciplinaire en cross-sectorale samenwerking zorgen voor vernieuwing en innovatie. Fryslân biedt ruimte aan talentontwikkeling, maar dit is nog niet genoeg. We missen broedplaatsen waar experiment kan plaats vinden. Daarnaast ontbreekt het aan een volwaardig productieklimaat, waardoor de doorstroom stopt en succesvolle makers uit Fryslân vertrekken.

Ook het community-belang van cultuur kan nauwelijks worden onderschat. Zo vergroot een sterke culturele sector de economische slagkracht van Fryslân. Met een goed cultureel aanbod zorgen we dat toeristen de weg naar onze provincie weten te vinden en versterken we het vestigingsklimaat voor bedrijven. Cultuur zorgt voor sociale cohesie, haalt mensen uit een sociaal isolement en draagt zo bij bruto binnenlands geluk. Om dit soort crossovers mogelijk te maken, zullen overheden meer moeten gaan samenwerken en budgetten moet bundelen. Nu zijn budgetten nog te vaak versnipperd, waardoor dit soort initiatieven onvoldoende van de grond komen.

Zoals gezegd: er is meer ruimte en geld nodig om onze ambities waar te kunnen maken. Om een stevige basis te behouden en tegelijkertijd ruimte te scheppen voor nieuwe initiatieven. Natuurlijk zijn er cultuur-organisaties die minder afhankelijk zijn van subsidies. Maar helaas is dat voor een groot deel van het culturele veld niet mogelijk. Neem de Friese erfgoed en kunsten.

Hoewel deze disciplines van (inter)nationaal niveau zijn, ontbreekt het instellingen op dit gebied aan geld om die ambitie goed waar te maken. Dat geldt ook voor veel andere instellingen. Door de spanning tussen de benodigde basisfinanciering en het beschikbare budget, zijn ze vooral bezig met overleven. De bijdragen van rijk, provincie en gemeenten zijn niet meegegroeid met de ambitie van LF2018. Sterker nog: door niet te indexeren, blijft er netto minder geld over. Andere provincies (en gemeenten) investeren meer in hun topinstellingen. Als er niets gebeurt, komen we op achterstand.

Fryslân heeft een sterk cultureel profiel. Met LF2018 als vliegwiel lukt het ons als 'iepen mienskip' zelfbewust te verhouden tot de wereld om ons heen. De komende jaren zullen uitwijzen of we dit succes kunnen borgen en ook in de toekomst als sterke en herkenbare regio (inter)nationaal de toon kunnen blijven zetten.

² De volledige SWOT-analyse is opgenomen als bijlage.

3. De toekomst in elf acties

Continuïteit én vernieuwing

We zijn trots op wat er is. Er ligt een stevige basis waar we samen met anderen op verder kunnen bouwen. Bovendien brengt LF2018 veel beweging en laat zien waar we samen toe in staat zijn. Tijd om door te pakken. De analyse die we als het culturele veld hebben gemaakt, laat zien dat er nog wel wat nodig is om de basis echt op orde te krijgen.

Het staat in ons manifest Tijd voor cultuur en we herhalen het hier graag: een grootscheepse hervorming is de komende periode wat ons betreft niet aan de orde. In plaats daarvan willen we voortbouwen op een sterke culturele infrastructuur. De basisinstellingen die nu in de basisinfrastructuur zitten, zijn daarbij van groot belang. Deze instellingen moeten de ruimte krijgen om hun rol in het veld ook in de toekomst waar te blijven maken. Dat betekent dat de meerjarige subsidies toereikend moeten zijn om zich te kunnen ontwikkelen, te kunnen professionaliseren en om nieuwe initiatieven te kunnen ontplooiën. Hiervoor is een stevigere financiële ondersteuning nodig, zeker als ook nieuwe organisaties de basisinfrastructuur gaan versterken.

We zien een infrastructuur voor ons die zowel continuïteit en ervaring als vernieuwing en experiment in zich draagt. Bij basisinstellingen en bij nieuwkomers. Met voldoende ruimte voor de gevestigde culturele instellingen en nieuwe disciplines, projecten en programma's. Het resultaat? Doorgaande, lange lijnen in het aanbod van cultuur in combinatie met verrassingen, incidentele projecten, events en gelegenheidsmanifestaties. Daarbij investeren we zowel in de artistieke kwaliteit als in de bijdrage van kunst en cultuur aan de Friese samenleving. In de intrinsieke én maatschappelijke waarde van kunst en cultuur.

Functies basisinfrastructuur

- Samen bouwen we aan een culturele basisinfrastructuur die de juiste randvoorwaarden schept voor een bloeiend cultureel leven in Fryslân. Een basisinfrastructuur met de volgende functies:
- Het produceren, programmeren en vertonen van cultuuruitingen van provinciaal, noordelijk en nationaal belang. Uitingen van hoogwaardige kwaliteit in uiteenlopende genres en stromingen. Daarbij gaat het naast gevestigde, ook om vernieuwende en experimentele cultuuruitingen. En om educatieve activiteiten.
 - Het ontsluiten en presenteren van collecties op het gebied van kunst, media en erfgoed. Collecties van provinciaal, noordelijk en nationaal belang; inclusief daaraan verbonden educatieve activiteiten.
 - Het aanbieden van provinciaal, noordelijk en nationaal toonaangevende voorzieningen en festivals voor talentontwikkeling, experiment of producties.
 - Het bieden van ondersteuning op het gebied van amateurkunst, cultuureducatie, bibliotheken, musea, talentontwikkeling, deskundigheidsbevordering, informatievoorziening, onderzoek en ontwikkeling, beheer en behoud, reflectie en debat.
 - Het beschikbaar stellen van project- en programmagelden voor kwalitatief hoogwaardige en/of vernieuwende, experimentele producties en presentaties (van welke aard dan ook).
 - Het beschikbaar stellen van beurzen en stipendia en het organiseren van prijzen en concoursen voor makers en kunstenaars.
 - Het ontwikkelen van projecten en programma's voor cultuureducatie en -participatie.

Elf acties

We wachten niet af, maar pakken door! Er ligt een mooie ambitieuze opdracht voor cultureel Fryslân. Als het culturele veld nemen we dan ook onze verantwoordelijkheid en de provincie mag ons daarop aanspreken. Wat we de provincie vragen is om het culturele veld – ook financieel – de ruimte te geven om te innoveren en nieuwe samenwerking aan te gaan. De ruimte ook om in te spelen op ontwikkelingen op de lange termijn. Om de lessen te trekken uit LF2018 en samen met anderen de 'legacy' waar te maken. We formuleren de volgende elf acties voor een cultureel sterk Fryslân:

➤ 1

Focus op
(artistieke) kwaliteit

We zien de intrinsieke waarde van kunst en cultuur als belangrijke basisvoorwaarde en als ijkpunt voor culturele uitingen. Dit naast criteria als publieksbereik en maatschappelijke waarde. We focussen dus ook op zeggingskracht, vernieuwing, oorspronkelijkheid en vakmanschap. En borgen de kwaliteit van makers, professionals, producties en activiteiten. Het resultaat: een (inter) nationaal toonaangevend cultureel aanbod met maatschappelijke meerwaarde. Daarbij willen we graag samen met de provincie bepalen wat we onder kwaliteit verstaan en welke doelen en criteria daarbij horen.

➤ 2

Meer
diversiteit

We pleiten voor meer diversiteit in het cultureel aanbod. Als het gaat om schaal, soort disciplines, inclusiviteit en (publieks)bereik. Dus naast blockbusters ook ruimte voor kleine producties. Een goed aanbod voor jong én oud. Voor professionals én amateurs. Ruimte voor jong talent én gevestigde namen. Aandacht voor Fries aanbod én aanbod dat op een groter nationaal of internationaal publiek mikt. Een breed scala aan disciplines. In de stad én in de provincie. Dat vraagt van instellingen dat ze nieuwe verbindingen leggen. Dat ze een cross-disciplinair aanbod ontwikkelen dat een afspiegeling is van de diversiteit van de samenleving. Diversiteit – denken in en-en – is essentieel voor een levendige cultuurprovincie.

➤ 3

Meer faciliteiten
voor professioneel
jong talent

We moeten goed blijven zorgen voor jonge talenten in Fryslân. Talentontwikkeling moet ook in de toekomst deel uit blijven maken van de basisinfrastructuur, zodat Fryslân een kweekvijver blijft voor jong talent. Maar daarmee zijn we er nog niet. Op dit moment ontbreekt het jonge talenten te vaak aan een plek en de middelen om een succesvolle start te maken. Dat moet anders. Als cultureel veld hebben we een verantwoordelijkheid om de overgang van talent naar een bestaan als zelfstandig cultuurmaker beter mogelijk te maken. Jonge cultuurmakers verdienen goede ondersteuning bij de start van hun carrière in de regio. Zo zorgen we er bovendien voor dat nog meer jongeren voor Fryslân kiezen en ook na hun opleiding in de provincie blijven.

➤ 4

Geld naar makers
en producties

Laat cultuurgeld maximaal renderen en ten goede komen aan makers, activiteiten en producties. Besteed geld aan een sterke basisinfrastructuur. Laat nieuwe initiatieven gebruik maken van de kennis en ervaring van de culturele basisinstellingen. Stimuleer uitwisseling tussen gevestigd en nieuw en spreek basisinstellingen aan op hun verantwoordelijkheid.

➤ 5

Blijvende
verbinding tussen
stad en regio

Zorg voor een blijvende verbinding tussen stad en regio. Culturele initiatieven in Leeuwarden moeten ook ten goede komen aan de regio en andersom. De basisinfrastructuur is een belangrijke aanjager van deze 'circulatie' van cultuur. We moeten vanuit een artistieke drive naar inspirerende mogelijkheden zoeken om de verbinding te maken. Er ligt een belangrijke rol voor provincie en gemeenten om deze verbinding mogelijk te maken.

➤ 6

Werken aan ontschotting

Crossovers zijn nieuwe combinaties tussen vanouds gescheiden sectoren. Door verschillende invalshoeken te combineren, ontstaan nieuwe, innovatieve mogelijkheden en oplossingen. Op allerlei plekken in Fryslân gebeurt het al. Cultuurmakers leggen nieuwe verbindingen tussen cultuur en relevante maatschappelijke thema's als innovatie, duurzaamheid, leefomgeving, toerisme, leefbaarheid en participatie. Naast innovatieve oplossingen voor de samenleving als geheel, leveren crossovers ook 'nieuw' geld op voor de sector zelf. Een ander resultaat van cross-sectorale samenwerking is erkenning van de maatschappelijke betekenis van kunst en cultuur. Het culturele veld wil zich in lijn met deze trend cross-sectoraal ontwikkelen. Het is belangrijk om samenwerking en innovatie over de grenzen van de eigen sector aan te jagen. Dat vraagt ook in het provinciehuis om cross-sectorale samenwerking. Haal de schotten tussen beleidsterreinen en financieringsstromen weg. Kies voor een integrale aanpak die recht doet aan het cross-sectorale karakter van veel culturele uitingen en ga op deze wijze ook initiatieven en programma's financieren.

➤ 7

Stimuleren van het experiment

We zien een belangrijke rol voor basisinstellingen om het experiment in Fryslân te stimuleren. Vernieuwing is gebaat bij continuïteit. Innovaties moeten kunnen mislukken en zo lessen voor de toekomst opleveren. Daarvoor is een veilige springplank nodig. En een stabiel vangnet voor innovatie en vernieuwing. Dat is wat de gevestigde culturele instellingen kunnen bieden. Denk daarbij niet in tegenstellingen, maar bevorder de samenhang.

➤ 8

Gezamenlijk opdrachtgeverschap

Werk als overheden (rijk, provincie, gemeenten) samen bij het onderhouden van de basisinfrastructuur en de financiering van programma's en projecten. Doorbreek de verkering tussen nationaal, regionaal en lokaal en stem beleid onderling af. Ook willen we in samenwerking met de provincie kijken naar cofinanciering vanuit andere domeinen en matching met andere overheden (We the North, R1S en regioprofielen i.s.m. Rijk, kring met Europese projectmiddelen).

➤ 9

Werk maken van de 'legacy' van LF2018

We gaan aan de slag met de 'legacy' van LF2018. De komende maanden ontwikkelen we een onderscheidende meerjarenprogrammering. Daarin krijgen ook interessante initiatieven van LF2018 een plek. We leggen hier de verbinding met de 5 genoemde thema's van de provincie: versterken economie en cultuurtourisme, verbeteren artistiek klimaat, werken aan ecologie en circulariteit, elkenien docht mei en meertaligheid/Frysk. We hebben hier ook concrete ideeën bij. Ook organiseren we een goede programmastructuur en zorgen we voor ondersteuning van projecten via onder meer Stipe. Zorg voor continuering van het *lepen Mienskipsfonds* (IMF). Het IMF is van grote waarde gebleken voor talloze mienskips initiatieven (500 bottom up projecten). Dit doen we in nauwe samenwerking met de DOLCI instellingen uit de gemeente leeuwarden.

➤ 10

Versterken van cultuureducatie

Kunst en cultuur zijn onmisbaar voor de vorming van jonge mensen. Door cultuureducatie op scholen ontwikkelen kinderen hun talenten, maken zij kennis met schoonheid. Ook leren zij de waarde van kunst te begrijpen. De basisinfrastructuur heeft een belangrijke verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en uitvoeren van goede programma's op dit gebied. We pleiten voor het voortzetten van het beleid voor cultuureducatie en nemen hierbij als culturele instellingen graag onze verantwoordelijkheid. Het convenant *Meer Muziek in de Klas lokaal Fryslân* vinden we hier een goed voorbeeld van.

➤ 11

Versterken amateurkunst en cultuurbereik

Het amateurveld in Fryslân is groot en divers en sterk geworteld in de Friese gemeenschap. Amateurkunst in de provincie Fryslân is levendig en omvangrijk. Deels vindt amateurkunstbeoefening plaats in georganiseerd verband, in verenigingen, koepelorganisaties, of in centra voor de kunsten. Daarnaast zijn er veel, en steeds meer, ad hoc verbanden waar projectmatige kortlopende activiteiten plaatsvinden. Ook de inhoud van amateurkunst verandert. Traditionele vormen passen soms niet meer. De huidige tijd daagt uit tot nieuwe inzichten. We willen werk maken van meer vernieuwing in de amateurkunst en meer investeren in concepten als *Under de Toer* en openluchtspelen, waar verbinding plaatsvindt. Amateur- profs, community en kunst, jong en oud.

4. Aan de slag!

We zijn ambitieus. Een bloeiende culturele sector vormt de motor voor een levendig, creatief en slagvaardig Fryslân. Ook na 2018. Daarom willen we de culturele infrastructuur blijvend versterken. Juist nu liggen er kansen om te verzilveren. Daarbij blijven we als culturele instellingen de samenwerking zoeken. Met elkaar én met andere sectoren.

Dit doen we op korte termijn

Zoals gezegd: we maken werk van de 'legacy' van LF2018 en houden inwoners betrokken bij de (culturele) samenleving. Als provinciale cultuurdragers nemen we onze verantwoordelijkheid en tonen eigenaarschap. De komende maanden gaan we samen aan de slag met een onderscheidende meerjaren-programmering. Daarin krijgen ook interessante initiatieven van LF2018 een plek.

Dit doen we op langere termijn

We houden als Friese culturele instellingen onze eensgezinde samenwerking vast. Ook blijven we het contact zoeken met andere domeinen. Vandaaruit en vanuit de positieve ervaringen met LF2018 werken we aan het culturele Fryslân van 2030. Natuurlijk blijven we ons reguliere werk doen. Daarnaast maken we ruimte voor nieuwe programma's en initiatieven. We mixen continuïteit met mooie incidenten. Daarbij zoeken we de samenhang en niet de tegenstelling. Die samenwerking organiseren we zoveel mogelijk vanuit bestaande organisaties en met inzet van al aanwezige menskracht, bijvoorbeeld in de vorm van een coöperatie. Zo zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk geld naar makers en producties gaat en onnodig 'vastzit' in een nieuw programmabureau. Kortom in co creatie met het team Agenda 2028 willen we de komende tijd in gezamenlijkheid gaan werken aan een onderscheidende programmering, organisatie, marketing en financiën.

Samen voor resultaat

We realiseren samen. Dat is ons uitgangspunt. Vanuit de overtuiging dat we samen meer bereiken dan ieder voor zich. Dat we samen betere antwoorden vinden op de uitdaging van vandaag en morgen. Samen gaan we voor resultaat: versterking van het artistiek en cultureel klimaat, nieuwe impulsen voor economie en toerisme, versterking van het sociaal-maatschappelijk leven en een jaloersmakende Friese ecologie. Dit doen we in co creatie met onze stakeholders, Merk Fryslân, provincie, gemeenten en team Agenda 2028.

Bijlage

Intern

Sterktes

- Sterk cultureel DNA
- Kwalitatief goede en sterke basisinfrastructuur
- Sterke ondersteuningsstructuur
- Samenwerking tussen instellingen
- Veel aandacht voor vernieuwing en innovatie
- Landelijk zichtbare erfgoed en kunsten
- Aandacht voor diversiteit
- Sterke festivals
- Veel cultuurparticipatie
- Instellingen zijn flexibel
- Veel eigen inkomsten
- Gedreven nieuwkomers
- Veel aandacht voor cultuur- en taaleducatie
- Fijnmazige aanbod van amateurkunst

Zwaktes

- Basis niet op orde
- Nieuwe disciplines en organisaties krijgen weinig kansen
- Onvolledige culturele keten
- Productieklimaat onder de maat
- Weinig vernieuwing amateurkunst
- Spanning tussen de benodigde basisfinanciering en het beschikbare budget
- Festivals zijn kwetsbaar
- Weinig basisbudget voor erfgoed en kunst van (inter)nationaal niveau
- Niet-indexering als verdedkte besparing
- Geen geïntegreerd maar versnipperd budget
- Geen samenwerking tussen overheden in beleidsvorming
- Tijdelijkheid van evenementen (en organisaties), wankle nieuwkomers

Extern

Kansen

- Borging en verduurzamen van de 'legacy' 2018
- (Inter)nationaal toonaangevend met LF2018 als vliegwiel (aandacht voor de borging van het succes) vasthouden
- Verbinding maken tussen gevestigde instellingen en nieuwkomers
- Economische effecten van cultuur: cultuurtoerisme, vestigingsklimaat, plaats in innovatieketen (bewustzijn, inspiratie, experiment, etalage)
- Een provincie voor talentontwikkeling
- Versterken productieniveau en -klimaat
- Sociale effecten van cultuur: sociale cohesie, participatie, bruto binnenlands geluk

Bedreigingen

- Beperkte investeringen door rijk en gemeenten in cultuur in Fryslân
- Andere provincies (en gemeenten) investeren meer in hun topinstellingen, waardoor achterstand groeit
- Minderen toeristen naar Fryslân (in tegenstelling tot nationale groei)
- Veranderende samenstelling van de samenleving: vergrijzing en ontgroening
- De nadruk leggen op 'Frysk eigene' in plaats van 'iepen mienskip' heeft negatieve uitstraling

Op basis van een aantal werksessies hebben we een SWOT analyse van het culturele veld gemaakt. Deze SWOT-analyse is een opsomming van kansen en bedreigingen in de wereld om ons heen en de sterktes en zwaktes van het culturele veld. Een dergelijke analyse is onmisbaar voor wie plannen maakt. Ze maakt namelijk zichtbaar hoe het culturele veld aansluit bij belangrijke ontwikkeling om ons heen.

